

Keddi idő: Délnyugati, nyugati szél. Több helyen eső. Az enyhülés ma tovább tart. A hőmérséklet további alakulása bizonytalan

Ára 10 fillér

MAGYAR LAJOK

BUDAPEST

X. évfolyam, 51 (2618) sz. Hétfő

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, — 1941 március 3

Március másodika óta

német csapatok menetelnek Bulgáriába

— A bolgár lakosság lelkesedéssel fogadja a német katonákat —
A bolgár parlament nagy többséggel elfogadta a háromhatalmi egyezményhez történt csatlakozásról szóló kormánynyilatkozatot

Hitler vezér és Boris király megleghangu táviratváltása

Berlinből jelentik: (Német T. I.) A véderőparancsnokság jelentése szerint az ismeretessé vált keleteurópai angol intézkedések megelőzésére, biztonsági intézkedésképpen, a bolgár kormány beleegyezésével, március másodika óta német katonai alakulatok vonulnak Bulgáriába. A csapatokat a nép mindenütt lelkesedéssel üdvözlöi.

A német csapatoknak Bulgáriába történő bevonulásáról egy korábbi, nem hivatalos belgrádi jelentés így számolt be:

A német csapatok bevonultak Bulgáriába. A bevonulás abban a pillanatban kezdődött meg, amikor a bécsi Belvedere palotában Filov miniszterelnök aláírta a háromhatalmi egyezményhez való bolgár csatlakozás történelmi jegyzőkönyvét. Bulgária ezzel az aláírással összeforrott a tengelyhatalmakkal s a német csapatok, mint a szövetséges birodalom haderői lépték át a bolgár határt.

Az első német csapatok szombaton

a délutáni órákban érkeztek a bolgár fővárosba. Ugyanakkor német bombavető- és vadászgépek jelentek meg sűrű rajokban Szófia fölött. A gépek nagy magasságban repültek s felségjelvényeiket alig lehetett felismerni.

A fővárosba érkező első német csapatok táboriszürke egyenruhában és teljes harci felszereléssel vonultak be: puskával, bornyuval és gázálarccal. A nagyszerűen felszerelt és fegyelmeztetett katonaság igen jó benyomást keltett. A bolgár lakosság rokonszenvvel és nyugalommal fogadta a bevonuló német katonaságot.

mány a bolgár kormánytól csapatainak átvonulására kért engedélyt. A német csapatok bulgáriai jelenléte időben korlátozott és célja a Balkán békéjének és nyugalmanak fenntartása. A német kormány semmiesetre sem kívánja Bulgáriától békés politikájának, szerződéses viszonyainak megváltoztatását. Tekintetbe vettük a szomszédos államokkal megkötött baráti szerződéseket. Arra a nyilatkozatra is vonatkozik ez a megállapítás, amelyet Bulgária Törökországgal írt alá.

— A bolgár kormány ebben a helyzetben és minden körülmények között — mindenképp országának és népének életjogainak biztosítását tartja szem előtt. Tekintettel továbbá a két ország között fennálló barátságára s arra, hogy a német kormány minden biztosítékot megadott, hogy

az állam törvényei és rendjét fenntartja; Bulgária elhatározta, hogy a német kormány ajánlatát elfogadja. — A német csapatok jelenléte nem változtatja meg Bulgária békés politikáját és Bulgária hű marad vállalt kötelezettségeihez és szerződéséhez. Bulgária mostani helyzetében a kormány azt hiszi, hogy ez szolgálja legjobban az ország jövőjét és a Balkán békéjét. Reméli, hogy magatartását nem magyarázzák félre, minden oldalról helyeslik és a bolgár nép is helyesli.

A képviselőház miután elfogadta a nyilatkozatot, hosszantartó tetszésnyilvánításban fejezte ki bizalmát. Az ülés alatt a diplomáciai karzaton helyetfoglalt Németország és Olaszország követe, valamint a három hatalmi egyezményhez csatlakozott államok követei és ügyvivői.

A bolgár parlament történelmi nevezetességű ülése

Szófiából jelentik (Német T.I.) Boris bolgár király vasárnap délután 5 órakor kihallgatáson fogadta *Richtofen* báró német követet. Az uralkodó köszönetét és megelégedését fejezte ki a német követnek abból az alkalomból, hogy Bulgária csatlakozott a háromhatalmi egyezményhez. *Magistrati* olasz követet szintén kihallgatáson fogadta az uralkodó.

Szófiából jelentik: (Német T. I.) A bolgár képviselőház történelmi nevezetességű ülése, amelyen meghallgatták Bulgáriának a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozásról és a német csapatok Bulgáriába való bevonulásáról szóló kormánynyilatkozatot, vasárnap délután néhány perccel 6 óra után ült össze. Nemcsak a képviselőház tagjai, hanem a közvélemény részéről is igen nagy érdeklődés nyilvánult meg az ülés iránt. A parlament épülete körül nagy tömeg gyűlt össze és a kormányt éllette. Amikor a kormány tagjai megjelentek az üléssteremben, a többségi pártok tagjai lelkes „hurra” kiáltással üdvözlötték őket.

A képviselőház elnöke az ülés meg-

nyitása után rövid beszédben rámutatott arra, hogy történelmi jelentőségű ülésre gyűlt össze a ház, amikor meg kívánja hallgatni a miniszterelnök nyilatkozatát Bulgáriának a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozásáról *Filov* miniszterelnök a csatlakozásról szóló nyilatkozat felolvasása előtt a következőket mondta: *Körülöttünk új helyzet támadt, amellyel számolni kell. Megfelelő elhatározásra volt szükség, hogy a bolgár nép érdekeit biztosítsuk. A kormány minden vonatkozásban megfontolta a helyzetet és elhatározását is Bulgária életérdekeinek teljes figyelembevételével hozta meg. Bulgária ezzel nem tért ki az eddigi külpolitikai irányvonalról, amelynek célja a béke és a biztonság fenntartása.*

Általános bizalomnyilvánítás a kormány iránt.

A miniszterelnök ezután felolvasta a csatlakozásról szóló jegyzőkönyvet és a német csapatok bevonulásáról szóló nyilatkozatot, amely így hangzott:

— A baráti németbirodalmi kor-

Táviratváltás Hitler kancellár és Boris bolgár király között

Berchtesgadenből jelentik, (Német T.I.) Hitler vezér és kancellár Bulgáriának a háromhatalmi egyezményhez történt csatlakozása alkalmából *Boris* bolgár királyhoz. *Ribbentrop* megleghangu üdvözlőtáviratot intézett *Boris* bolgár királyhoz. *Ribbentrop* külügyminiszter *Popov* külügyminiszterhez intézett táviratában fejezte ki jókívánságait.

Szófiából jelentik, (Német T.I.)

Popov bolgár külügyminiszter Bulgáriának a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozása alkalmából táviratot intézett *Ribbentrop* német birodalmi külügyminiszterhez, amelyben a német nép és *Ribbentrop* iránt legszívelesebb jókívánságait fejezte ki. Hasonló táviratot intézett a külügyminiszter *Ciano* olasz külügyminiszterhez is.

Szófia népe határtalan lelkesedéssel fogadta Filov miniszterelnököt

Berlinből jelentik: (NTI) A német véderő tegnapi hadijelentése beszámol a német csapatok bulgáriai bevonulásáról.

— A német birodalmi kormány kérdést intézett a bolgár kormányhoz, — szól a jelentés, — hogy engedje meg a német csapatok bevonulását Bulgáriába.

A bolgár kormány hozzájárult a kéréshez és a német csapatok szombaton délután bevonultak Bulgáriába.

A német csapatok száma korlátozva van és jelenlétiük célja a balkáni béke fenntartása. A német birodalmi kormány semmi olyat nem kíván és nem tesz, ami Bulgária iránti hagyományos barátságának ártana.

Szófiából jelentik: (MTI) *Filov* miniszterelnök vasárnap érkezett meg a bolgár fővárosba. Kíséretében volt *Richtofen* szófiái német követ is. A miniszterelnököt és kíséretét ha-

telmes pompával és határtalan lelkesedéssel fogadták.

Üdvözlésükre megjelent a repülőterén az uralkodó képviselője, megjelentek a kormány tagjai, a német és bolgár követségek személyzete s valamennyi katonai és polgári előkelőség. Végig az úton, amerre Filov miniszterelnök a repülőtérről bevonult, tízezerekre menő tömeg állott sorfalat

és szünni nem akaró hurrázással köszöntötték a kormány elnökét. Az utcákat, házakat végig kidíszítették és fellobogózták.

Röviddel hazatérése után Filov miniszterelnök kihallgatáson jelent

meg Boris királynál.

Koradéltán a képviselőház kormánypárti többsége előtt számolt be bécsi útjának eredményéről. A beszámoló minisztertanács előzte meg.

Élénk eszmecsere a szófiai angol, görög és török követ között.

Szófiából jelentik: (Bud. tud.) A bolgár fővárosban vasárnap rendkívül élénk diplomáciai tevékenység folyt. Az angol követ délután hosszabb megbeszélést folytatott a görög követtel. Ebbe a megbeszélésbe később bevonták a török követet is. A szófiai görög követség hírszerint csomagol és távozásra készül.

Határozást rendelt el Bulgária

Szófiából jelentik: (NTI) A bolgár kormány további intézkedésig határozást rendelt el. Bulgáriából csak a hadügyminisztérium engedélyével szabad kiutazni.

Németország nem szokta megvárni az angol tervek sikerét...

Berlinből jelentik: (Német TI.) A *Völkischer Beobachter* a német csapatok bulgáriai bevonulásával kapcsolatban megállapítja, hogy ez a tény megfelel a háromhatalmi egyezmény szellemének, amelyhez Bulgária csatlakozott. Ez az eredmény nem utolsó sorban azt a célt szolgálja, hogy mindenütt szembehelyezkedjék az angol tervekkel, ahol Anglia új hadszíntereket igyekszik létesíteni. Így volt ez Romániában és ez a helyzet most Bulgáriában. A szófiai angol követ legutóbbi nyilatkozata elosztott minden kétséget afelől, hogy Anglia háborúba akarta dönteni a Balkánt. Kiemeli a lap a követnek azt a kijelentését, hogy Ang-

lia légierei bombázni fogják a bolgár összekötő vonalakat, ha Bulgária a tengelyhatalmak oldalára áll. Ez a kijelentés ugyanolyan elbírálás alá tartozik, mint az a figyelmeztetés, amelyet Churchill intézett Bulgáriához. Ebben a háborúban eddig minden egyes esetben beigazolódott, hogy a tengelyhatalmak biztosan és gyorsan elébe tudnak vágni az angol terveknek.

— Nem szoktuk megvárni az angol tervek sikerét, hanem előbb fogjuk meg Churchill kezét — írja a lap. — Németország mindenütt biztosítja helyzetét, akár északról, akár délről legyen szó.

A bulgáriai bevonulás csak bevezetése olyan eseményeknek, amelyek nem a Balkánon játszódnak majd le

Belgrádból jelentik: (Mai Nap írja.) A *Politika* római jelentése szerint a bevonuló német csapatokat Németországból fogják élelmezni.

Szófiában meg nem erősített hírek terjedtek el, amelyek szerint a londoni bolgár követ lemondott állásáról.

Berlinből jelentik: Illetékes német körök megállapították, hogy Bulgáriában épügy, mint Romániában, kísérletek történtek szabotázs-akciók végrehajtására. Szófiában a város vízvezetékhalózatait akarták megsemmisíteni. A birodalomnak megfelelő

ereje van arra, hogy ezeket megakadályozza és hogy a külföldi ügynökségek felbujtó szándékait csirákjában elfojtsa.

Berlinből jelentik: A belgrádi *Politika* jólinformált berlini köröktől szerzett értesülése szerint, nehéz következtetéseket levonni a jövőre nézve. Tavaly, amikor legnagyobb volt a feszültség, következett be a norvégiai megszállás. A mostani lépés csak bevezetést jelent olyan eseményeknek, amelyek máshol, nem a Balkánon fognak lejátszódni.

A német véderőfőparancsnokság jelentése a bulgáriai bevonulásról

Berlinből jelentik: (Német TI.) A véderő főparancsnoksága közli: A német véderő kötelekei, mint már közöltük, az ismeretessé vált délkelet-európai angol, vitézkedések ellensúlyozására, a bolgár királyi kormány hozzájárulásával, március másodikán óta bevonulnak Bulgáriába. A bolgár nép élénk üdvözléssel fogadta a bevonuló csapatokat.

Egy tengeralttjárónk elsüllyesztett egy kilencezer tonnás ellenséges hajót. Légierőnk felderített Nagybritannián felett egészen a Shetland szigetekig. A német repülőgépek március másodikán a Szent György-csatorna előtt elsüllyesztettek egy kétezer tonnás ellenséges hajót. Egy nagyobb kereskedelmi gőzöst súlyosan megrongálttak. Telibe álltak egy csapatlá-

bor több barakkját. Nagy hatósugarú harcra elsüllyesztettek egy tízezer tonnás kereskedelmi hajót. Egy másik nagy hajót súlyosan eltaláltak. Harci repülőgépek az elmúlt éjszaka határozottan bombázták London hadicéljait és két eszernyőment brit kikötő berendezéseit.

Északafrikában a német harci repülőgépek sikeresen támadták Tobruk kikötőberendezéseit, valamint Agadabir mellett csapatösszevonásokat gépkocsi oszlopokat és csapatátbőröket. Málta felett az ellenséges légi-erő légi harcban egy vadászgépet vesztett.

Az északi tengeren német kereskedelmi hajók ellen irányuló légitáma-

dások összeomlottak, a kereskedelmi hajókat biztosító haderő légharító tüzeben. A hadihajók egy repülőgépet lelőttek.

Eden Athénbe érkezett és kihallgatáson jelent meg György királynál.

Athénből jelentik, (Német T. I.) Eden angol külügyminiszter és Dill tábornok vezérkari főnök vasárnap délután megérkezett Athénba. A látogatást a görög közönséggel sem közölték. A koraesti órákban György

görög király kihallgatáson fogadta őket.

Cripps Athénbe kísérte Edent, majd visszatért Moszkvába.

Athénből jelentik: (Bud. Tnd.) Edent Athénbe utaztában Adanaig elkísérte Cripps moszkvai angol nagykövet. A vonaton beható megbeszélést folytattak. Cripps azután visszatért Ankarába. Ott felkereste a szovjet követet, majd Szaradzoglu külügyminisztert. Azután repülőgépen visszatért Moszkvába.

Jugoszlávia nyugalommal itéli meg a helyzetet

Cvetkovics miniszterelnök kihallgatáson jelent meg Pál kormányzóhercegnél

Belgrádból jelentik, (Német T. I.) Bulgáriának a háromhatalmi egyezményhez való csatlakozása nyomán előállott új helyzetet Jugoszláviában nyugalommal itéli meg. Erre a nyugalomra jellemző, hogy csaknem valamennyi miniszter vidéken tartózkodik.

Belgrádból jelentik, (Német T. I.) Cvetkovics miniszterelnök, aki a hét végét Nisben töltötte, vasárnap visszatért Belgrádba. Megérkezése után Cincár-Markovics külügyminiszterrel együtt felkereste Pál kormányzóherceget, ahol hosszabb megbeszélést folytattak.

A török kormány lezárta a Dardanellákat

Belgrádból jelentik: Ugy tudják, hogy vasárnap éjféltől kezdve elrendelték a Dardanellák lezárását. Minden hajónak külön engedélyt kell kérni a Dardanellákon való átkeléshez. A török flotta

néhány egysége kifutott a Dardanellák felé. Arról nem tudnak, hogy a török kormány megnyitja-e a Dardanellákat az angol hadihajók előtt?

Törökország éber, de nyugodtan figyeli az eseményeket

Isztanbulból jelentik: (Budapesti Tudósító) Ankarai megfigyelők szerint a Balkánon és a Közelkeleten nem kerül sor döntő harcra. Bulgária helyzetét Egyiptomhoz hasonlítják. Megállapítják, hogy a Szovjet semmiféle körülmények között nem változtatja meg álláspontját Törökországgal szemben. Ha Törökország bonyodalmakba keverednék, az nem módosítja a Szovjet magatartását.

hasonló politika ellentében áll az amerikai érdekekkel és az Egyesült Államok kormánya kénytelen felülvizsgálni a Brazíliával szemben követett gazdasági politikát. A lap beismeri, hogy Washington fenyegetése semmiféle hatást nem váltott ki Brazíliában.

A Vatan című lap bizik abban, hogy Törökország és Bulgária között fennálló viszony alapján, különösen pedig a bolgár-török nem támadási nyilatkozat értelmében Bulgária biztosított és magyarázatot fog adni.

Ebben mi jószándékot látunk — írja a török lap — azonban nem szabad nyugelmen kívül hagyni a Bulgáriában lejátszódó eseményeket. Törökország éber, de nyugodtan figyeli az eseményeket és mindent megtesz, amit a jelen helyzet megkövetel.

Amerika zárolja a külföldi követeléseket.

Washingtonból jelentik: (NTI) Mint az Associated Press jelenti, eddig még nem zárolták az Egyesült Államokban levő bolgár követeléseket. A tudósító írta szerint ebből a tényből több helyütt arra következtettek, hogy az Egyesült Államok kormánya elérkezettnek látja az időt arra, hogy elrendelje valamennyi külföldi követelés zárolását, amit már hosszabb ideje emlegetnek.

Washingtonnak nem tetszik a brazil kormány tengelybarát politikája.

Newyorkból jelentik: (Stefani.) A *Daily Mirror* Brazília tengelybarát politikájával kapcsolatban azt írja, hogy Washington állítólag figyelmeztette rio de jancirói kormányt, hogy

XIII. Alfons temetése

A római Santa Maria degli Angheli-templomban tartják meg a nagypompájú gyászszertartást.

Rómából jelentik: A Grand Hotel gyászkapornájában egész éjjel gyászistentiszteletet tartottak a koporsó előtt, amelyben XIII. Alfons földi maradványai nyugszanak. Reggel 8 órakor kezdődött meg a holttest átszállítási szertartása.

A koporsóra a Caladrava-rend nagymesteri fővegét, a spanyol lobogót és az elhunyt uralkodó kardját helyezték. Katonai tiszteletadás mellett vitték el az épülethől a koporsót. Jelen voltak a szertartáson az asturiai, a segoviai és a torloniai hercegek is. A koporsó mögött haladt a spanyol ügyvivő, az olaszországi falanx vezetői, továbbá a spanyol, olasz és külföldi előkelőségek egész sora.

A Santa Maria degli Angheli-templomban minden készen áll a szertartás megkezdésére. A templom főhajójának közepén fekete emelvény áll a szertartás megkezdésére. A templom főhajójának közepén fekete emelvény jelzi a helyet, ahol a koporsót elhelyezik. A templomban felsorakoztak a diplomáciai testület tagjai, az olaszországi falanx tagjai és a gyászoló előkelőségek. A koporsó letétele után újabb misét mondanak.

Báró Apor Vilmos győri megyéspüspök elfoglalta püspöki székét

Győrből jelentik: Báró Apor Vilmos püspök beiktatása vasárnap délelőtt fél 10 órakor volt a győri székesegyházban, ahol a főpásztor bemutatva a székeskáptalannak kinevező okmányait, elfoglalta püspöki székét és fogadta papságának hódolatát, majd szentmisét pontifikált és szentbeszédet intézett híveire. — Papjai részére, akik a vasárnapra eső installáció miatt nem vehettek részt az ünnepségen, külön főpásztori szótartást intézett székfoglalója alkalmából a megyéspüspök, ebben a papi hivatásról szól. Megemlékezik szentéletű elődjéről és arra kéri papjait, gyakor-

rolják a mai válságos időkben a szeretet erényét és vállalták munkájukat, amelyet egyházunk és hazánk javára végeznek, koronázza minél szebb siker. — Az egyházmegye híveihez is beköszöntő főpásztori szótartást intézett az új püspök és azt a vasárnapi beiktatásával egyidejűen a győri egyházmegye minden templomának szószékéről felolvasták. Híveit egységre inti, amely mutatkozzék meg elsősorban a családi körben, azután az idősebb és ifjabb nemzedék között, a szegényekkel való együttérzésben, a kötelesség hív teljesítésében és a közös jó szolgálatában.

Március 8-ig fel kell szereltetni a házzámtáblákat

Megbüntetik a mulasztó háztulajdonosokat

A polgármesteri hivatal a következő hirdetményt adta ki:

Az érvényben levő Építési Szabályrendelet 125. paragrafusa alapján, minden háztulajdonos tartozik saját költségén házzát szabályszerű házzámtáblával megjelölni.

Addig is, míg Nagyvárad város területén minden utca a törvényhatósági bizottság megalakulása után magyar elnevezést nyer, a már eddig visszaállított magyar elnevezésű utcákra pézve, amelyeket az utca-sarkokon már elhelyezett öntött utcajelző táblák jeleznek, több ízben felhívták az érdekelt háztulajdonosok, hogy szabályszerű házzámtáblákat rendeljenek meg a helybeli „Iván Testvérek” vasöntödéjében, mely céget árlejáts úján kötelezte a város, hogy a régi spialter házzámtáblákat darabonként 2 pengő 30 filléres árral szállítson és szereljen fel a háztulajdonosok előzetes készpénz fizetése ellenében.

Miután eddig a háztulajdonosok csak mintegy 50 százaléka tett eleget a felhívásnak és tovább a táblakiöntéssel várni nem lehet, utóljára felhívom az eddig elnevezett és magyar elnevezésű utcajelzőtáblákkal megjelölt utcák háztulajdonosait, hogy a fenti egységárral mellett legkésőbb 1941 március 8-ig bezárólag előzetes készpénz fizetés ellenében a szükséges szabályszerű házzámtáblákat Iván-vasöntöde, Vitéz utca 52. sz. (régebben 34 sz.) alatti telepen, vagy a Szent László tér 2 sz. alatt Iván vendéglő helyiségében rendeljék meg. Tudomására hozza a polgármester

Okvetlenül szerezzé meg könyvtára számára a napjainkban élt cirkuszovalnorból misszió apácává lett

Beáta nővér életrajzát.

Mozifilmnél érdekesebb eseménymulatos életrajz. Hősies bátorsággal mindenki ben csodalkozást, apostoli lelkületével pedig az olvasóban lelki nekilendülést vált ki

Árs 3.40 Pengő

Pannonia Kávéház Étterem

10 drb-os jegyfűzet vásárlásnál kedvezményes reggeli és vacsora előfizetések.

Házonkivüli ebéd vagy vacsora személyenként P 150. Kétszemélyes. P 250.

Ma és minden este **Emőd Zsófia** közkedvelt hegedű-művésznő hangversenyez

Igazgató Nedelkó János vendéglősmester.

Románia lakosságának túlnyomó többsége Antonescu politikája mellett foglalt állást

Bukarestből jelentik, (MTI). A vasárnap megkezdett népszavazás eredményeiről eddig beérkezett jelentések szerint vasárnap estig egy millió 163.000-en szavaztak le. Ezek közül 1.163.000 igennel szavazott arra a kérdésre, hogy helyesli-e Antonescu politikáját. Bukarest 100 szavazókörletéből 57-ben fejeződött be eddig

a szavazatok összeszámlálása. Ezen 135.422 igennel, 166 nemmel szavazott. Alsófehérmegyében 19.000 igennel és 7 nemmel. Arad megyében 45.000 igennel és 105 nemmel. Biharmegyében 108.429 igennel, 129 nemmel szavazott. Hasonlóak az eredmények az ország többi helyein is

Megnyitják a nagyváradai tanoncotthont

Egyelőre negyven tanonc nyer elhelyezést

Nagyvárad. Saját tud. **Dernyei Imre** nyugalmazott tanár, aki a Trianon előtti időkben a Körösutcai tanoncotthon egyik vezetője volt, a bécsi

döntés után leltárszerűen átvette a románoktól ezt az otthont s azóta több ízben is közbenjárt a közoktatásügyi minisztériumban, hogy az állam vegye azt kezelésbe és helyezze a nagyváradai tanoncképzés szolgálatába. Ennek az átvételnek azonban, mint ismertettük, több komoly akadálya volt, elsősorban az, hogy Magyarországon eddig ismeretlen volt az állami tanoncotthon intézménye s a közoktatásügyi minisztériumak nem voltak erre sem költségvetési alapja, sem pedig ellenőrző szerve. Ugyanilyen okokból szenvedtek eddig késedelmet az új tanoncotthon felbenmaradt épületének továbbépítési munkálatai is.

Tekintettel azonban a nyilvánvaló szükségességre, a közoktatásügyi minisztérium megtalálta a módját úgy a régi tanoncotthon átvételének, mint pedig az új épület befejezésének és megnyitásának. **Dernyei Imre**, tanár, aki a minisztériumtól kévéssel a románok távozása után megbízást kapott a körösutcai tanoncotthon ügyének intézésére, most értesítést kapott a közoktatásügyi minisztériumtól, amely elrendeli ennek az otthonnak mielőbbi megnyitását egyelőre 40 tanonc számára. Az intézet állami kezelésbe kerül s a minisztérium az épület megfelelő átalakítására szükséges összegeket rendelkezésére bocsátotta **Dernyei** igazgatónak, aki már ajánlatokat is kért különböző iparosoktól a szükséges munkálatok elvégzésére.

Egyidejűleg arról is értesítést kapott **Dernyei Imre** igazgató, hogy az új tanoncotthont a felbenmaradt épület befejezése után ugyancsak állami kezelésben 150 tanonc számára fogják megnyitni.

Üngyuitók újra kaphatók
TISZAY órásnál Rákóczi-ut 6.

Községi jegyzői kinevezések Bihar megyében

A Budapesti Közlöny március elsejei száma közli a községi jegyzői kinevezéseket. Bihar megye területére — ideiglenes jelleggel — a következő községi jegyzői kinevezések történtek:

Albisi nagyközséghez Takáts János albisi lakost, Asszonyvására nagyközséghez Kocsis Zoltán vétesi lakost, Berettyószéplak nagyközséghez Soós Akos berettyószéplaki lakost, Bihardiószeg nagyközséghez Kucsovics Gyula fegyvársárhelyi lakost, Biharfélégyháza nagyközséghez Plugár Lajos biharfélégyházi lakost, Biharpüspöki nagyközséghez Kocsis Zoltán vétesi lakost, Belakost, Biharszentjános nagyközséghez Szabó Károly biharszentjánosi lakost, Biharvajda nagyközséghez Sándor Lajos biharvajdai lakost, Bors nagyközséghez Hompola József borsai lakost, Élesd nagyközséghez Szathmáry László rojti lakost, Éradony nagyközséghez Szent János éradonyi lakost, Érbogyoszló nagyközséghez Oláh János érbogyoszlói lakost, Erkeserű nagyközséghez Hompola József borsai lakost, Erkörtvélyes nagyközséghez Kovács Elek piskolti lakost, Erőmhályfalva nagyközséghez Berényi Sándor erőmhályfalvi lakost, Ersemjén nagyközséghez dr Lesnyiczky Béla erkörtvélyesi lakost, Értarcsa nagyközséghez Berzavanger Ernő jánki lakost, Érvasad nagyközséghez Schleiffer Árpád érvasadi lakost, Gálospetri nagyközséghez Lehel György monori lakost, Gyapju

nagyközséghez Gerdán József bihari lakost, Hegyközsézentimre nagyközséghez Hegyessy Károly csorneki lakost, — Hegyközsézentmiklós nagyközséghez Kolbay Sándor szentpéterszegi lakost, Jákóhodos nagyközséghez Szücs Sándor jákóhodosi lakost, Kiskereki nagyközséghez Kertész József bagaméri lakost, Margitta nagyközséghez Horváth Péter margittai lakost, Mezőtelegd nagyközséghez Fodor Mihály mezőtelegd lakost, Mezőbikács nagyközséghez vitéz Szondi János sarkadi lakost, Micske nagyközséghez Szöllőssy István micskei lakost, Monospetri nagyközséghez Zajos Kálmán közepesi lakost, Ottomány nagyközséghez Csomor Béla sarkadi lakost, Oláhszentmiklós nagyközséghez Mikó Balázs oláhszentmiklói lakost, Paptamási nagyközséghez Papp Gyula hagymádfalvi lakost, Piskolti nagyközséghez Áron G. Viktor érseléndi lakost, Szalacs nagyközséghez Sulyok József szalacsi lakost, Szalárd nagyközséghez dr Zurányi Z. Vilmos szalárdi lakost, Székelyhid nagyközséghez Gájer András bihardioszegi lakost, Szentjobb nagyközséghez Dezső Aladár siklósi lakost, Tóth nagyközséghez Szőke Zsigmond tóti lakost és Váradszőlős nagyközséghez Mathe József hevesi lakost.

A kinevezések folytatását, anyagtorlódás miatt, holnapi számunkban közöljük.

„Ez nem műhely, ez szemétdomb!”

Szabó János felsőházi tag meglepetésszerű látogatása a váradi bakelitgyárban.

Egészségtelen munkahelyen, éhbérért dolgoznak a bakelit-gyár munkásai

Fésűt, hamutartót, töltőtollat, orcosi műszereket, dísztárgyakat gyárt az Isomit bakelitgyár, amelynek telepe az Arany János-utca 12. szám alatt van, Nagyváradon. Néhány automata-gép csak úgy ontja a különböző tárgyakat, nyers alakban, amelyek aztán a munkások egész seregének kezén mennek át, hogy lecsiszolódjanak, kifényeződjenek. A gépeket német mérnök állította össze és magyarázta meg annak idején, a szorgos munkáskezek magyarok, a tulajdonosok pedig zsi-

dók. A gépek tökéletesen működnek, Weisz, Birnfeld és Szenes urak szabályszerűen gazdagodnak, a magyar munkások pedig a legjobban kiszákmányolt dolgozók közé tartoznak Nagyváradon s alig hisszük, hogy legyen még egy üzem Közép-Európában, ahol a munkások oly megdöbbentő egészségügyi, erkölcsi és bérviszonyok között keressék kenyerüket, mint az Arany János-utcai bakelitgyárban.

belső élete szent, és sérthetetlen, s aki panaszra nyitja száját az — Birnfeld úr kijelentése szerint — a hazatéréssel egyenrangú büncselekményt követ el.

Mégis óhatatlan, hogy az Arany János-utcai zugüzem állapotairól ne szivárognak ki értesülések. A Nemzeti Munkaközpont vezetőségéhez pedig kellő formában panaszok érkeztek a munkásság részéről és Szabó János felsőházi tag, a Munkaközpont helyi szervezetének elnöke szombaton délelőtt felülvizsgálatot végzett az Isomit gyárban. Megállapította, hogy a munkások béréi mélyen a rendeltéleg előírt alsó határ alatt állanak, hogy a gyár munkahelyei egészségtelenek és piszkosok, s hogy a bánásmód is sok kívánnivalót hagy hátra, — noha ez utóbbi tekintetben a kenyerüket feltű munkások és munkások vallomása bizonyos mértékig tartózkodóak voltak... Szabó János megütöztetéssel látta a műhelyekben felhalmozódott szemetet s a szállongó port, ami vastagon lepi el a csiszoló helyiségekben a tárgyakat, a padlót, a falakat s a napestig görnyedő 25 munkásnőt és felháborodva jelentette ki Birnfeld úrnak:

— Ez kérem, nem műhely, ez szemétdomb.

S aztán szemügyre véve a műhelyül szolgáló egykori kocsiszin méreteit, megjegyezte:

— Egy versenylónak már sokkal jobb istálló dukál.

A gyárigazgató azonban cinikus nyugodalommal hallgatta ezeket a kifogásokat. Gondolta magában: Beszélj, beszélj, itt mégis csak az történik, amit én akarok.

Amíg valamelyik hatóság erőlyesen közbe nem lép és meg nem rendszabályozza Birnfeld urat.

(j. b.)

„Jó porszívó a maguk tüdeje“

A katonai közigazgatás idejében végzett felülvizsgálások során hajmeresztő állapotokat észleltek itt a kiküldött közegek. A munkások nagy része műhely céljaira nem alkalmas, alacsony levegőtlen, egykori kocsiszinben dolgozik, ahol a köztisztasági és közegészségügyi szempontok messze háttérbe szorulnak. Modern gyárakban már zuhanyozók és fürdők állanak a munkások rendelkezésére s itt még közös mosdók sincsenek, ahol lemoshatnák magukról a gépezés olaját vagy a bakelit-csiszolás porát. A katonai parancsnokság annak idején kötelezte a gyártulajdonosokat, hogy megfelelő mosdókat rendezzenek be és porszívókat szereljenek fel. Birnfeld Jenő, aki a gyárüzemet vezeti és a személyzeti ügyeket is teljhatalmúlag látja el, meg is ígérte akkor, hogy teljesíti a parancsot, de ez a mai napig sem történt meg. S mikor a munkások, akik a csiszoló terem porában egészségüket kénytelenek veszélyeztetni nyomorú bérükért, emlékeztették őt ígéreteré, cinikusan jelentette ki:

— Elég jó porszívó a maguk tüdeje.

Azt is kötelező tette a katonai parancsnokság, hogy a műhelyt naponta legalább kétszer ki kell takarítani, munkaközben, de ez sem történt meg. Estére már valóságos szemétdombokká válnak a munkahelyek, mert az összesen egynegyedórás déli ebédidőben sem ér rá senki, hogy a hulladékokat eltakarítsa.

— Nem jövedelmez annyit a gyár, — mondja Birnfeld úr, — hogy ilyen cicomára teljen.

Gyár, ahol negyedóra az ebédidő

Ebből már mindenki sejtheti, hogy milyen bánásmódban részesülnek Birnfeld úr munkásai. Egy negyedórás ebédidő. Alig elég arra, hogy a munkás eleget tegyen a tisztálkodás elemi köteletségének étkezés előtt. S még be se kapta kis ebédjét ott, a szennyes munkahelyén s már szól az új robotra hívó jel.

Kormányrendelet értelmében minden üzemben kötelező a bérek rendezése az anyaországi bérszintonalaknak megfelelően s ezen felül 7 százalékos béremelés megadása január elsejétől kezdődőleg. Sok nagyváradi üzem eleget is tett ennek a kötelezettségnek. Birnfeld úr azonban kivétel. Szombat esténként most is régi 7 lej 50 banis órabéréikért ácsorognak Birnfeld úr irodájában előtt a munkások, mintha

holdusok lennének, akik könyörödmányukat várják. Ettől a megalázó formáságtól sem térne el a világ minden kincséért sem a gyár igazgatótulajdonosa. Hiába könyörögnek neki a munkások: térjen át a sokkal egyszerűbb borítékrendszerre, ne pazaroltassa velük szombatesti szabadidejüket. Nem, Birnfeld úr súlyt helyez a személyes kapcsolatra.

Igen, a személyes kapcsolat rendkívül fontos nála, különösen a fiatal csinos munkásoknál. A munkahelyeken végzett felülvizsgáló útjai is bizalmas jellegű személyi kapcsolatok felvételére való törekvés félreismertetlen megnyilatkozásai közt zajlanak le.

S aki nem hajlandó beilleszkedni Birnfeld úr „magas erkölcsi színvonalú” munkarendjébe, az nem halad. Annak nem emelik a fizetését. Fiatal, tapasztalatlan új erők többéves, gyorskezü és megbízható munkásoknak vágnak elébe a fizetés rangsorában. Köszönjék meg, ha nem kapják meg felmondásukat a zsidó főnökkel szemben tanúsított „makacságukért.”

De aztán merje valaki szellettetni ezeket az alantas üzelmeiket. Az üzem

Larissza görög várost a földrengés eltüntette a föld színéről

Negyvenezer ember vált hajléktalanná

Athénből jelentik: A szombati földrengés után Larissza város ugyyszólván teljesen eltűnt a föld színéről. Néhány betonból készült épület állott csak ellen a földlökéseknek. A város 45 ezer főnyi lakossága hajléktalanná vált.

Belgrádból jelentik: (NTI) A belgrádi lapok részletesen beszámolnak arról a súlyos földrengésről, amely a Politika szerint teljesen elpusztította Larissza görög várost. A Politika athéni jelentése szerint Larissza városa tulajdon-

képpen már nincs is. Néhány beton-épület kivételével valamennyi ház összeesett. A helyi hatóság 12.000 barak azonnali felállítását sürgeti a hajléktalanokká váltak számára. 40.000 ember vesztette otthonát. Szalonikiból jelelt a Politika, hogy valószínűleg három földrengés volt egymásután. A házak kártyavárként omlottak össze. Vala-mennyi távbeszélő és távíróösszeköttetés megszakadt. A földrengés egész Észak- és Közép-Görögországhoz érzékelhető volt. A földrengés középpontja az Olimpos hegységben volt. Egész Görögországban mély hatást kellett Larissza szerencsétlensége.

Bernből jelentik: (STI) A neuchateli földrengéstani intézet készüléke vasárnap 15 óra 23 perckor gyenge földrengést észlelt, amelynek kiindulása a Genfi tó volt.

A „Magyar Lapok” gyűjtése az árvíz-károsultak részére

Elég volt csak megemlíteni azt a szándékunkat, hogy az árvíz-károsultak segítségére sietünk lapunk nyilvánosságával, már is megmozdult olvasótáborunk. Kis és nagy adományok folytak be már eddig is szerkesztőségünkhez. Mint a múltban, most is a kicsinyek, szerények apró adozatainak vagyunk gyűjtőmedencéje.

Kiemeljük a ma befolyt adományok közül az Andrányi-cég szerkesztőségünkhez és a Borsy-család adományát abból az alkalomból, hogy az igazságtalannul elvett vagyona a magyar törvények igazsága alapján visszakapta.

Eddigi gyűjtésünk: 504.— Ft	
Ujabb befolyt adományok:	
Andrányi Károly és Fiai Rt. személyzete, Nagyvárad	161.—
Borsy család, Nagyvárad	100.—
Nagy Sándor és neje N.-várad	5.—
Góbbé, Nagyvárad	5.—
Klein Alajos és neje N.-várad	5.—
Szenek Árpád nyugdíjas	5.—
Özv. Rois Gusztávné nyugdíjasnő, Nagyvárad	1.—
Birinyi Gáspár tanító, Váraderes	3.—
Tarossy József, Nagyvárad	4.—
Petrovics Mihály, Nagyvárad	10.—
Ift Józsefné, Nagyvárad	2.—
Nepella Jánosné, Nagyvárad	2.—
összesen	807.— Ft

Február elsejétől vissza-menőleg kell fizetni a megállapított legkisebb munkabéreket

Értesítem a város összes munkaadóit, hogy 4400/1941. Ip. M. számú rendelet az iparban, kereskedelem-ben, valamint a bányászatban és kohászatban a legkisebb munkabérré vonatkozó jogszabályokat a visszacsatolt területen is életbeléptette 1941. február hó 1-iki hatállyal. Figyelmeztetem a munkaadókat, hogy a megállapított legkisebb munkabéreket minden alkalmazottjuknak 1941. február hó 1-től kezdődőleg fizessék, mivel a legkisebb munkabérré vonatkozó rendeletek be nem tartása szigorú büntetés alá esik. Nagyvárad, 1941. március hó 1-én. Dr. Varga László s. k. tanácsnok.

35 perc Kolozsvár
70 perc Budapest
85 perc Marosvásárhely
repülőgéppel.

A Magyar Légiforgalmi r. t.

Járatai télen is közlekednek.
Felvilágosítás: Rákóczi ut 10. sz.
Telefon: 11-17

12 EZER OLASZ MUNKÁS NAGYGYŰLÉSE A BERLINI SPORTPALOTÁBAN.

Berlinből jelentik: A berlini sportpalotában 12 ezer németországi olasz ipari munkás tartott tegnapi nagygyűlést. A gyűlést Ley dr. birodalmi munkavezető nyitotta meg nagy beszéddel.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

A visszacsatolt erdélyi részek közalkalmazottainak húszéves életgondja

A szolgálati és nyugdíjügyi viszonyok rendezése. Az erre vonatkozó 1200-941. M. E. számú rendelet hivatalos szövege. Részletes ismertetés a rendelettel kapcsolatos egyéb jogszabályokról

(Ötödik közlemény).

(A „Negyedik közlemény” bevezető ismertetése nyomdatechnikai hiba miatt összezsugorított szövege lett. A közlést teljes őszefüggésű szöveggel megismételjük, s így az előbbi közlés semmisnek tekintendő).

Tájékoztató az érvényben levő illetményrendszer főbb adatairól

A múlt számunkban már nagyjában ismertetett 9000—1927. M. E. számú rendelet 45. kimutatásából a főbb adatok a havi fizetésekre nézve a következők:

AZ ÁLTALÁNOS TÁBLAZAT A FIZETÉSI OSZTÁLYOKRÓL ÉS FOKOZATOKRÓL

I. fizetési osztály (Miniszterelnök)	2640 pengő
II. fizetési osztály (Államtitkár és más hasonló rangú)	1760 „
III. fiz. o. (Miniszter osztályfőnök és más hasonló rangú)	1240 „
IV. fiz. o. (Miniszteri tanácsos, főispán és más hasonló rangú)	970 „ 1. fokozat 880 „ 2. fokozat 880 „
V. fiz. o. (Főispán, alispán és más hasonló rangú)	740 „ 1. fiz. fok. 740 „ 2. fiz. fok. 650 „
VI. fiz. o. (Alispán, vármegyei főjegyző, miniszteri osztálytanácsos és más hasonló rangú)	555 „ 1. fokozat 555 „ 2. fokozat 502 „ 3. fokozat 450 „
VII. fiz. o. (Vármegyei főjegyző, főszolgabíró, miniszteri titkár és más hasonló rangú)	400 „ 1. fokozat 400 „ 2. fokozat 365 „ 3. fokozat 330 „
VIII. fiz. o. (Főszolgabíró, miniszteri segédtitkár és más hasonló rangú)	290 „ 1. fokozat 290 „ 2. fokozat 270 „ 3. fokozat 255 „
IX. fiz. o. (Miniszteri fogalmazó, szolgabíró, megyei aljegyző és más hasonló rangú)	230 „ 1. fokozat 230 „ 2. fokozat 215 „ 3. fokozat 200 „
X. fiz. osztály (Irodavezetők és más hasonló rangúak)	190 „ 1. fokozat 190 „ 2. fokozat 180 „ 3. fokozat 170 „
XI. fiz. osztály (Irodatisztek és más hasonló rangúak)	160 „ 1. fokozat 160 „ 2. fokozat 152 „ 3. fokozat 144 „
Főiskolai végzettségű gyakornok	134 „
Középiskolai végzettségű gyakornok	115 „

BIRÁK ÉS ÜGYÉSZEK FIZETÉSI CSOPORTJAI

(Havi fizetések)
VI. csoport 1760 P. — V. csoport

1275 P. — IV. csoport 2. fokozat 1125 P. 1. fokozat 950 P. — III. csoport 4. fokozat 950 P, 3. fokozat 862 P, 2. fokozat 792 P. 1. fokozat 722 P. — II. csoport 6. fokozat 792 P, 5. fokozat 757 P, 4. fokozat 722 P, 3. fokozat 651 P, 2. fokozat 581 P, 1. fokozat 523 P. — I. csoport 9. fokozat 616 P, 8. fokozat 563 P, 7. fokozat 528 P, 6. fokozat 510 P, 5. fokozat 493 P, 4. fokozat 475 P, 3. fokozat 458 P, 2. fokozat 422 P, 1. fokozat 387 pengő.

KÖZÉPISKOLAI TANÁROK,

Az első 3 évben a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatában, a 4. 5. 6-ik évben a 2-ik fokozatban, a 7-ik évben a 1-ső fokozatban. A 8. 9. 10. évben a VIII. fiz. osztály 3-ik fokozatában, továbbá 3-3 évben a 2-ik, illetve 1. fokozatban. A 17—19. évben a VII. fiz. osztály 3-ik fokozatában, a további 3-3 évben a 2-ik illetve 1. fokozatban. A 26—28. évben a VI. fiz. o. 3-ik fokozatában, a további 3 évben a 2-ik fokozatban, a 32-ik szolgálati évtől a VI. fiz. osztály 1. fokozatában.

Polgári iskolai tanárok és testnevelési tanárok a X. és VII. fizetési osztály között.

ELEMI ISKOLAI TANÍTÓK

Az első 3 évben XI. fiz. osztály 3-ik fokozat, 4. 5. évben ugyanazon fizetési osztály 2-ik fokozat, 6-ik évben 1. fokozat. A 7-ik évtől kezdve 3-3 évenként emelkedés a X. IX. és VIII. fizetési osztályok 3-3 fokozatába, úgy hogy a 31-ik szolgálati évtől kezdve a VIII. fiz. osztály 1. fokozata szerint jár a fizetés.

Óvónők fizetése a XI. fiz. o. 3-ik fokozatától 3 évenként emelkedik s a 24-ik évben a IX. fiz. o. 1. fokozata szerint jár az illetmény.

KEZELŐK, ALTISZTEK, DIJNOKOK ÉS SZOLGÁK

Kezelők havi fizetése az első 3 évben 100 P, további 3-3 évenként havi 9 pengővel emelkedik.

Műszaki altisztek fizetése szintén ilyen mennyiségű és emelkedésű a 33-ik szolgálati évig. A 34-ik évtől havonként 10 P-vel, a 37-ik évtől 18 pengővel emelkedik.

Postai műszaki személyzet: II. oszt. altiszt 91 P, I. oszt. altiszt 112 P, II. oszt. szakaltiszt 147, I. osztályu szakaltiszt 163 P, II. oszt. főgépész 158 P, I. oszt. főgépész 190 pengő.

Dijnokok az első évben 98 P, a 2. 3. évben 103, a további 3-3 évben 109 P, 114 P, 120 P, 131 P, 142 P és a 19-ik szolgálati évtől kezdve 152 pengő.

Kíséítő szolgák havi 76—101 pengő közötti fizetéssel, a szolgálati idő tartama szerint.

HONVÉDSÉG ÉS CSENDŐRSÉG HAVIDIJASAI

Besorozva a II.—XI. rangosztályokba II. rangosztály (gyalogosági tábornok) 1240 pengő

III. rangosztály (altábornagy) 1055 „

IV. rangosztály (tábornok) 970 „

I. fokozat 880 „
2. fokozat 750 „

V. rangosztály (ezredes)

1. fokozat 600 „
2. fokozat 610 „
3. fokozat 528 „

VI. rangosztály (alezredes)

1. fokozat 458 „
2. fokozat 387 „

VII. rangosztály (őrnagy)

1. fokozat 370 „
2. fokozat 320 „

VIII. rangosztály (százados)

1. fokozat 287 „
2. fokozat 265 „
3. fokozat 240 „

IX. rangosztály (őhadnagy)

1. fokozat 230 „
2. fokozat 212 „
3. fokozat 184 „

X. rangosztály (hadnagy)

1. fokozat 175 „
2. fokozat 166 „

XI. rangosztály (zászlós)

152 „

Rangosztályba nem sorozott havidíjazások és legénységi állományuk:

Alhadnagy 170, 160, 150 pengő. Tiszt-helyettes 140, 125, 105 pengő. Törzsermester 90, 80. Őrmester 70. Szakaszvezető 50, 28. Tizedes 47. 23. Őrvezető 41, 19. Honvé 39, 14 pengő.

Különbözetek a fizetések és a nyugdíjak között

Korábbi közleményeinkben többször került hivatkozás alá az 1927. évi 9000. M. E. számú rendelet, mely a pengőpénzben való fizetésrendezést foglalja össze. Epp úgy többször hivatkozás történt az 1940. évi 8000. M. E. számú rendeletről, mely egyrészt fől szabadítja a fizetéseket az 1927 után keresztülvitt csökkentések alól, s egyúttal a nyugdíjak összegét is emeli 4 százalékkal, de még mindig nem állítja vissza ezeket a csökkentés nélküli teljes színvonalra. Az utóbbi rendelet alapján a pénzügyminiszter részletes kimutatásokat is adott ki az 1940. november 1-e óta járó nyugdíjak összegéről. A két rendelet, illetve az említett kimutatások egybevetése alapján közöljük a főbb adatokat a fizetések és a legtöbb szolgálati idejű nyugdíjak eltérő összegeiről.

AZ ÁLTALÁNOS FIZETÉSI OSZTÁLYOKBA TARTOZÓKNÁL

Fizetés	Nyugdíj
VI. fizetési osztály	
3. fokozat 450.—	342.—
2. fokozat 502.—	382.02
1. fokozat 555.—	425.13
V. fizetési osztály	
2. fokozat 650.—	494.—
1. fokozat 740.—	562.40
IV. fizetési osztály	
2. fokozat 880.—	668.80
1. fokozat 970.—	737.20
A BIRÁK ÉS ÜGYÉSZEK FIZETÉSI CSOPORTJAIBAN	
Fizetés	Nyugdíj
I. fizetési csoport	
1. fokozat 387.— P	355.11 P
2. fokozat 422.— „	385.38 „
3. fokozat 458.— „	415.21 „
4. fokozat 475.— „	430.17 „
5. fokozat 493.— „	445.03 „
6. fokozat 510.— „	460.03 „
7. fokozat 528.— „	475.38 „
8. fokozat 563.— „	491.72 „
9. fokozat 792.— „	509.79 „
Fizetés	Nyugdíj
II. fizetési csoport	
1. fokozat 528.— P	475.38 P
2. fokozat 581.— „	520.59 „
3. fokozat 651.— „	566.53 „
4. fokozat 722.— „	599.71 „
5. fokozat 757.— „	628.03 „
6. fokozat 792.— „	645.92 „
A nyugdíjak összegénél az 1930. évi tc. által rendszeresített bírói képesítési pótlék is számba van véve, amint ezt az ismertetés alatt álló 1200—941. M. E. számú erdélyi nyugdíjrendelet 10. §-ának (5. jelzésű) 11. §-ának (4) jelzésű bekezdése is előírja.	
KEZELŐK, MŰSZAKI ÉS MÁS ALTISZTEK, MŰSZAKI ÉS MÁS DIJNOKOK, HIVATALSZOLGÁK	
Kezelők fizetése 19 évben szolgálati idővel 154 pengő, kezelők nyugdíja	

ÁLLAMVASUTI TISZTVISELŐK

Van 9 fizetési osztályuk. Az I-ben havi fizetés 1280 P. A II. osztály 1. fokozatában 1010 P, 2. fokozatában 925 P. A III. osztály 1. fok. 775 P, 2. fok. 685 P. — A IV. fiz. osztály 1. fok. 600, 2. fok. 555, 3. fok. 510 P. — Az V. fiz. oszt. 1. fok. 458 P, 2. fok. 414 P, 3. fok. 370 P. — A VI. fiz. oszt. 1. fok. 334 P, 2. fok. 312 P, 3. fok. 290 P. A VII. fiz. oszt. 1. fok. 270 P, 2. fok. 255 P, 3. fok. 239 P. A VIII. fiz. oszt. 1. fok. 225 P, 2. fok. 212 P, 3. fok. 198 P. A IX. fiz. oszt. 1. fok. 185 P, 2. fok. 175 P, 3. fok. 165 pengő.

Az államvasuti segédtisztok 12 fokozatba osztva 124—280 pengő havi fizetés között. Az államvasuti altisztek 13 fokozatba osztva 86—172 P havi fizetés között. Az államvasuti napibéresek 3 évenként haladnak előre a havonként 98 pengőtől 171 pengőig fokozódó munkabérekben. A 171 pengő havibért a 25 éves szolgálatu munkás kapja.

ÁLLAMI GÉPGYÁRI MUNKÁSOK, ALTISZTEK ÉS SEGÉDTISZTEK

A munkások havi 80 és 184 pengő közötti díjazást kapnak szolgálati idejük növekedése szerint. A 25 évnél több szolgálati idejük kapják a 184 pengő havidíjat, illetve a kevesebb képzettségűek 171 pengőt. Az állami gyárak altisztjei (kapus, hivatalszolga, tűzőrök) 11 fizetési fokozatba vannak besorozva; a 11-ik fokozatban 97 pengő a havi fizetés, az 1-ső fokozatban 172 pengő.

Az állami gépgyárak segédtisztjei (művezetők, irodakezelők, üzemi felügyelők) szintén 11 fizetési fokozatba osztódnak. A 11-ik fizetési fokozatban 124 pengő a havi fizetés, az 1-ső fokozatban 280 pengő.

SPORT

Vereségét szenvedett a Ferencváros a Nemzeti Bajnokságban

Súlyossá vált a Gamma helyzete. Hatalmas meglepetések a Nemzeti Bajnokságban

Budapestről jelentik: A nemzeti bajnokság vasárnap fordulóján hatalmas meglepetés adódott. Az eddig veretlenül vezető Ferencváros saját pályáján vereségszenvedett a Dimávtól. (A diósgyőrieket a NAC otthonukban az összefolyamán 4:1-re győzte le.) A többi mérkőzések is meglepetést hoztak. A WMFC és Kispest leadott egy-egy pontot, míg a Gamma és az Elektromos mindkét pontját elhagyta. A jóképességű játékosokból álló Gamma csapatának helyzete a vereség folytán igen komollyá változott s könnyen megtör-

ténhet, hogy kiesik az első osztályból.

A bajnokságban a Ferencváros továbbra is vezet 26 ponttal, második az Újpest 22 ponttal, harmadik Diósgyőr 20 ponttal, negyedik Szolnok 18 ponttal.

A forduló eredményei a következők: DiMAVAG—Ferencváros 1:0 (0:0). Újpest—Szeged 3:0. Salgótarján—WMFC 1:1. Törekvés—Beszék 3:1. Haladás—Elektromos 3:1. Szolnok—Gamma 3:1. Tokod—Kispest 3:3.

Tizenöt gólt lőtt a remek formában levő zöld-fehér ötösfogat

NAC—Békéscsabai MAV 15:0

Nagyvárad. Saját tud. Vasárnap délután 3 órai kezdettel a Békéscsabai MAV együttesét látta vendégül a NAC. A mérkőzést Máthé András vezetése mellett az Erzsébet-ligeti pályán játszották le, mintegy 1500 főnyi közönség jelenlétében.

A NAC a következő együttesel vette fel a küzdelmet:

Váradai — Molnár, (Sebők) Záborszky — Krasznay, (Szurdó), Juhász, Deményi — Kovács II., Kovács I., Sárváry, Bodola, Haláty, (Mihok).

A szép, derült időben, elsőrendű pályán nagyszerű formát futott ki a zöld-fehérek csatársora. A mérkőzés 90 percében állandó ostrom alatt tartották a békéscsabai kerület bajnokjelölt csapatának kapuját. Egymás után potyogtak a gólok, már szinte nehéz volt számolni. A fedeztet megértő és ideális támogatása mellett ontották a gólokat a csatárok. Kovács I. (6), Kovács II. (3), Bodola (2), Sárváry (1), Juhász (1), Mihok (1) szerepelt a gólokat, míg egy öngólból esett.

A NAC csapatában elsősorban érdemel említést Kovács I., aki rengeteget dolgozott és emellett meglepően gólképesnek bizonyult. Ezúttal nem láttuk tőle a megszokott pepecselést és a mutató teszteket, úgy látszik erről leszokott s játéka fokozottabb mértékben eredményessé vált. Sárváry még mindig érzi lábsérülését, Bodola a mezőnyben nagy kedvvel játszott, lövéseit azonban nem kísérte szerencse. Kovács II. remek lefutásaival tünt ki s erőnléte

sokkal jobb, mint mikor Váradra került. Mihok jobban tetszett mint Haláty. A fedeztetorban Deményi, Ju-

Legujabb típusu

Ford Taunus gépkocsik

megérkeztek. Evi 60 pengő adó, kis fogyasztás. Megtekinthetők: **FORD** képviselőnél.

ANDRISKA garage

Ritók Zsigmond utca 15.

hász, Krasznai a sorrend. A hátyedeknek és kapusnak nem sok munkája volt.

A békéscsabai csapat szimpatikus együttes, mindvégig úri ellenfél volt. Előzőleg az Elektromos 6:1 arányban verte a nagyváradi MAV csapatát, amelynek ez volt az első tavaszi edzése.

Délelőtt a Budapestre készülő NAC ifjúsági csapata 6:2-re verte az edzés nélkül kiálló Kolping együttesét. Itt említjük meg, hogy dr. Gidófalvy Pál miniszteri biztos legutóbbi nagyváradi útja alkalmával, tekintettel a NAC ifi nagyszerű őszi szereplésére, megígérte, hogy jutalom képében felviszi Budapestre az egész csapatot, ahol március 23-án a jugoszláv—magyar B) válogatottak mérkőzése előtt az Újpest ifjúsági csapatával fognak játszani. A miniszteri biztosnak ez a gesztusa élénk fényt vet arra a tevékenységre és elképzelésre, amellyel a legfőbb labdarugó vezetőségben az ifjúsági sport jelentőségét nemcsak elismerik, de minden lehető eszközzel támogatják.

„Szent László” alsó osztály válogatott—Kereskedelmi alsó osztály válogatott mérkőzést vasárnap délután 4 órakor az Erzsébetligeti pályán, 5:2 (3:2) eredménnyel. A Szent László ifjúsági csapata mindvégig megőrizte fölényét. Bíró: Csücs Kornél volt.

Csakis megfelelő irattal lehet átlépni a magyar-román határt

Budapest. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A magyar hatóságok nyomatékosan felhívják a figyelmet arra, hogy a magyar-román határvonalat Romániából érkező személyek csak akkor léphetik át, ha érvényes magyar útlevelük, illetőleg hazatérési igazolványuk van, külföldi állampolgárok pedig csak akkor, ha ugyan-csak útlevelüket valamely magyar külképviseleti hatóság szabályszerűen láttaozta. Semilyen más igazolvány vagy irat nem jogosít beutazásra. Az ország területére nem fogják beengedni azokat, akik a fentiekben részletezett útiokmányokat nem tudják felmutatni. Ez az intézkedés a kisebb határszéli forgalomra nem vonatkozik.

RÁDIÓ

KEDD, MÁRCIUS 4.
Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna.
7.00 Hírek. — Közlemények. — Étrend. Hanglemek.
10.00 Hírek.
10.20 „Hogyan vándorol a növény?” Irta Méhes Gyula dr egyetemi tanár. Felolvasás.
10.45 „Divattudósítás.” Felolvasás.
11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat.
12.00 Haragszó. Himnusz. Időjárás-jelentés.
12.10 Fülöp Mária zongorázik.
12.40 Hírek.
12.55 Mészáros Erzsébet énekel, zongorakísérettel.
13.20 Időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés.
13.30 Chappy-tánczenekar.
14.30 Hírek.
14.45 Műsorismertetés.
15.00 Arfolyamhírek. piaci arak, élelmi szerárak.
15.20 Mursi Elek cigányzenekara.
Közben
15.40 „Mit főzünk?” Háziasszonyok beszélgetnek.
16.10 Gyermekekdelután.
16.45 Időjelzés, időjárásjelentés. hírek.
17.00 Hírek, ruszin nyelven.
17.15 Várhelyi Antal orgonál. Közvetítés a Koronázó főtemplomból.
17.40 „Mindnyájunk gondjai.” A közellátási szolgálat közleménye.
17.55 A Rádió Szalonzenekara.
18.30 „Szabadkereskedelem, vagy gazdasági elzárkózás?”
19.00 Hírek magyar, német és román nyelven.
19.20 „A magyar Balkán-kutatás apja.”
19.40 Tánclemezek.
20.05 „Magyar önismeret.”
20.10 „Szép köcsagmadarak.” Simonffy Margit régi magyar verseket mond el.
20.40 „Csipkerózska-kisasszony.” Zenés hangjáték.
21.40 Hírek, időjárásjelentés.
22.00 Melles Béla zenekar. Vezényel Vincze Ottó.
23.00 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Utána kb.
23.25 Közvetítés a Britannia-szállóból. Lendvai Józsa cigányzenekara muzsikál.
24.00 Hírek.

Budapest II.

- 17.30 Ruszin hallgatónknak.
18.00 A Földművelésügyi Minisztérium mezőgazdasági felőrája.
18.30 Francia nyelvoktatás. Garzó Miklós dr előadása.
19.00 Tánclemezek.
19.35 „Erdélyi nők.” (Szilágyi Erzsébet.) Gárdonyi Klára dr előadása.
20.00 Hírek.
20.10 Magyar Optikai Művek Részvénytársaságának Dalköre. Vezényel Zsaskovszky József.
20.40 Hanglemek.
21.30 időjárásjelentés.

19 éven tuli szolgálati idővel 133.98 P.
Műszaki altisztek fizetése 37 éven tul 218 pengő, műszaki altisztek nyugdíja 37 éven tul 189.66 pengő.

Műszaki díjnokok fizetése 19 éven tul 152 pengő, műszaki díjnokok nyugdíja 19 éven tul 132.24 pengő.

Állami rendszerű díjnokok 19 éven tul fizetése 142 pengő, állami rendszerű díjnokok 19 éven tul nyugdíja 123.54 pengő.

Áll. r. szak-altisztek 34 éven tul fizetés 152 pengő, áll. r. szak-altisztek 34 éven tul nyugdíj 132.24 pengő.

Bírósági fogházak altisztjei 34 éven tul fizetés 163 pengő, bírósági fogházak altisztjei nyugdíj 141.81 pengő.

Áll. r. I. osztályú altisztek 34 éven tul fizetés 133 pengő, áll. r. I. osztályú altisztek 34 éven tul nyugdíj 113.97 pengő.

Áll. r. II. oszt. altisztek 34 éven tul fizetés 125 pengő, áll. r. II. oszt. altisztek 34 éven tul nyugdíj 110 pengő.

Állami kiségitő szolgák 19 év után fizetés 108.50 pengő, állami kiségitő szolgák 40 év után nyugdíj 89.89 pengő. Pénzügyőrségi altisztek

fizetése nyugdíja
Főszemlész 10 év után 203.50 P 174 P
Szemlész 10 év után 165. „ 143.55 „
Fővigyázó 10 év után 132. „ 114. „
I. o. vigy. 7 év után 112.50 „ 99.70 „
II. o. vigy. 7 év után 102. „ 90.78 „
Államrendőrség altisztjei és rendőrsége

fizetése nyugdíja
(A fizetések pótdíjjal)
Tiszthelyettes 150.— + 40 P 165.30 P
II. o. tiszth. 134.— + 40 „ 153.12 „
III. o. tiszth. 112.— + 45 „ 137.46 „
I. o. törzsőrm. 96.50 + 40 „ 118.32 „
II. o. törzsőrm. 86.— + 40 „ 110.40 „
Őrmester 75.— + 35 „ 98.— „
Rendő 70 + 20.40 „ 84.07 „

A POSTÁNÁL ALKALMAZOTT MŰSZAKI SEGÉDSZEMÉLYZET ÉS ALTISZTEK

Fizetés Nyugdíj
I. oszt. főgépész
I. oszt. főművezető
II. oszt. szak-altiszt 190.— P 165.30 P
II. o. főgépész
II. o. főművezető
II. o. szak-altiszt
I. o. szakmester 158.— 137.46 „
II. o. szakmester. művezető, I. o. gépkezelő,
I. o. távirádszerelő, I. o. vonalfelvigyázó, I. o. altiszt 147.— 127.89 „
II. o. gépkezelő, II. o. távirádszerelő, II. o. vonalfelvigyázó, II. o. altiszt 117.— 104.13 „

A továbbiakban folytatjuk az erdélyi közalkalmazottak nyugdíjgyve rendezésére vonatkozó 1200—941. M. E. szabályrendelet ismertetését.

*

A múlt „Negyedik közlemény” 8-ik hasábján az utolsó előtti 4-ik bekezdésben „az 1912. 65. tc. 37. §-a szerint” szavak után „10 évi szolgálat” olvassandó.

Ne felejtse el, hogy megnyílt Nagyváradon Szilágyi D. utca 5 alatt a fővárosi izléssel berendezett

Katolikus körü „Mátyás”
söröző és étterem

Elsőrendű magyar konyha, házi kihordásra is. Menü rendszer. — Polgári szolid arak — Kűtön termek. Legjobb magyar sör és borkülönlegességek.

Estenként VARGA POLDI és cigányzenekara muzsikál.

Telf.: 18.01. Belvárosi Mozdó Rákóczi-ut 3.

Vissza az úton

A magyar film diadala.

Csontos, Mezey M., Tolnay K.

Telf. 13-51. Korona Filmszínház Kossuthu. 1
(volt Dorian)**Márciusi mese**

ötlet, humor, kacagás.

Turay Ida, Berkly L., Kabos, Gózon, Törzs
Hétfőn utójára **CSEREBERE**Kedden indul az Apolló Filmszínház
Maeterlinck költői mesejátékának
színes filmváltozatával**Kék madárral**Hétfőn
utójára**Dankó Pista****H I R E K**

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

NAGYVÁRAD.**SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.**ELŐFIZETÉSI ARAK: Egész évre 30.
félre 15, egy óra 2.50 pengő
Egyes szám ára 10 fillér

Telefon: 12-27.

Postatakarékpénztári csekkzámlánk
száma: 72.301.Késiratokat nem örzünk meg és nem
adunk vissza

HORVÁTH ÁRPÁDOT AZ IPAR ÉS KERESKEDELMI KAMARA MINISZTERI BIZTOSÁVA NEVEZTÉK KI. A hivatalos lap legújabb száma közli, hogy Horváth Árpádot, az Egyesült Bank elnökét a nagyváradi Ipar és Kereskedelmi Kamardhoz miniszteri biztosnak kinevezték.

ÜGYVÉDI HIR. Dr. Dobay Kálmán ügyvéd irodáját Szaniszló u. 4. száma alá áthelyezte. Telefon 11-15.

60 %-OS VASUTI KEDVEZMÉNY A CSEH-MORVA-PROTEKTORATUS VASUTVONALAIN. Mint hivatalos helyről közlik a Cseh-Morva Védelmi bizottság február 1-i hatállyal külföldiek részére 60 százalékos vasúti kedvezményt léptettek életbe.

HAJNALODIK

A színiévad legnagyobb prózai sikere.

Orvosi továbbképző tanfolyam a reuma gyógykezelésének tárgyköréből. 1941. április 21-26-ig a Gyógyhelyi Bizottság Rheuma és Fürdőkezelési Intézete az Orvosi Továbbképzési Központi Bizottságával karöltve orvosi továbbképző tanfolyamot rendez Budapesten, magyar orvosok részére a reuma gyógyításának tárgyköréből. A rendezőség a jelentkezők részére nagy kedvezményeket biztosít és a szakelőadások mellett változatos társadalmi programról is gondoskodik. Jelentkezni április 12-ig a Budapesti Központi Gyógy- és Üdülöhelyi Bizottság (Budapest, V. V. I. gadó-tér 3. Tel.: 18-12-89, 18-09-65) irodájában lehet.

Gyorsírást, gépirástSzabó Ferenc
okl. írásszaktanítónál tanulhat
Kossuth L. u. 11. II. em.

13 ezer munkás sztrájkol Csikágóban. Csikágóból jelentik: (NTI) A Mac Cornickban kifórt sztrájk most átterjedt a Concepts három másik gyárára: a csikági traktorművekre, valamint a Ridgemondi gyárra és a roctaji művekre. Mindhárom gyárat be kellett zárni. Több mint tízezer munkás vett részt a mozgalomban. A Buffalói Steel Rt.-ben ugyancsak küszöbön áll a sztrájk. A munkások azonban munkabeszüntetéssel fenyegetnek ha nem engedélyeznek új munkafeltételeket.

A miniszterelnök megnyitotta a hetedik közigazgatási továbbképző tanfolyamot. Budapestről jelentik: (Pest) A belügyminiszteriumban ma délelőtti gr. Teleki Pál miniszterelnök megnyitotta a VII. közigazgatási továbbképző tanfolyamot. Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter „Közegészségügyi politikánk irányelvei”, Laky Dezső közellátásügyi miniszter „Az ország közellátásának kérdése és a közigazgatás” címmel tartott előadást.

Ügyvédi hir. Dr. Ulfert József ügyvéd, irodáját Ritoók Zsigmond utca 1. szám alá (Ügyvédi Kamara épülete) áthelyezte. Telefon 22-93.

KÖVÉR GUSZTÁV KÜLPOLITIKAI ELŐADÁSAI. A Magyar Párt egykori biharmegyei alelnöke, Kövér Gusztáv most egyik behívott képviselője a magyar országgyűlésnek. Az itteni közönség jól ismeri őt a népkisebbségi sorsban folytatott erős küzdelmeiről, s hogy e küzdelmek során hogyan került szembe a román közhatalommal. Emiatt a Románia területéről való kitérésben volt része, s külföldre kellett távoznia, hol különösen Genfben fejtett ki élénk tevékenységet a népkisebbségek érdekében. Pár nap múlva huzamosabb időre hazajön, s itt Nagyváradon, továbbá a megyében, még Székelyhídon és Nagyszalontán előadásokat fog tartani azokról az érdekes külpolitikai tapasztalatokról, melyeket külföldön szerzett.

72 óra az új munkahét Olaszországban. Budapest. Az Új Nemzedék írja: Római jelentés szerint az olasz gyárakban új időbeosztást léptettek életbe. A munkahetet 72 órában állapítják meg.

HAJNALODIK

A színiévad szenzációja

* A „Ferenc József” keserűvíz régóta kitűnően bevált háziszor megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható természetes hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

Meghívó. A Nagyvárad Agrár Takarékpénztár R. T. részvényesét az intézet üzlethelyiségében 1941. március hó 18-án délután 1 órakor tartandó XXXI-ik rendes közgyűlésre tisztelettel meghívjuk. A közgyűlés napirendje: 1. Az igazgatóság jelentése a lefolyt üzletéről. 2. Az 1940. évi számadások előterjesztése és felügyelőbizottság jelentése határozathozatal a tiszta nyereség felosztása, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság részére megadandó felmentvény tárgyában. 3. Az intézet 52.500 darab egyenként 400 lei n. é. részvényének 35.000 darab egyenként 2.— pengős részvényre való átcserélése iránti javaslat feletti határozathozatal. 4. Az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjainak megválasztása. 5. Az új alapszabályok megállapítása. 6. Esetleges indítványok. Nagyvárad, 1941. február 22. Nagyvárad Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság Igazgatósága.

Az osztályorszájáték mai huzásán a következő számok nyertek: huszezer pengőt 5352, tizezer pengőt nyert 9474, 40907, ötezer pengőt nyert 13.557, négyezer pengőt nyert 23.824. háromezer pengőt nyert 16835. (Felelősség nélkül)

Erdélyi írók és költők a Pázmány reprezentatív ünnepen. Budapestről jelentik: Páratlanul szép ünnep lesz március 13-án délután 5 órakor a Fővárosi Vigadóban, ahol a visszacsatolt Erdély írói és költői mutatkoznak be az anyaország katolikusai előtt. Országos jelentőségű ünnep volt ez mindig, most pedig még nagyobb jelentőségű azért, hogy a sokat szenvedett erdélyi magyar katolikus irónemzedéket köszönthetik. Ennek a 22 esztendőnek szenvedéseiről és munkájáról beszél György Lajos, a kolozsvári egyetem irodalom történet tanára, a kiváló esztétikus. Az erdélyi katolikus újk. társadalmi tevékenységéről pedig gr. Bethlen Györgyné, az erdélyi nőmozgalom lelke és kitűnő szónok. Antai Áron tanár, az ismert székely elbeszélő egy kis novelláját mutatja be, míg Sándor Imre általános püspöki helytartó az erdélyi katolikus életet ismerteti ünnepi megnyitó beszédében. A költők és művészek műsora a legkiválóbb, hiszen mindjárt bevezetőnek a 100 tagú európai hírű Cecilia Körus szólal meg. Bárdos Lajos karnagy a Zeneművészeti Főiskola tanárának vezetésével. A belépés ezidén is díjtalan és minden katolikus szívesen lát az ünnepséget rendező katolikus írók és hírlapírók Országos Pázmány Egyesülete.

Eltűnt a La Rochelle nevű francia halászhajó. Párizsból jelentik: (Havas) A La Rochelle nevű halászhajó, amelyen száznál több ember tartózkodott, két héttel ezelőtt eltűnt. Attól tartanak, hogy a hajó legénységével együtt a tengerbe veszett.

HAJNALODIK

Keddtől a Színházban!

Az Aquinói Szent Tamás Társaság, mely előadások tartásával, kiadványok közrebozsításával immár közel félszázadon át szolgálja hazánkban a keresztény bölcselet ügyét, március 12-én, szerdán este tartja Budapesten a Központi Papnevelőintézet dísztermében idei közgyűlését. Megnyitó előadást tart dr. Madarász István kassai megyéspüspök, a Társaság védnöke. A Társaság múlt évi működéséről dr. Kecskés Pál egyetemi tanár, ügyv. alelnök tart beszámolót. Dr. Pataky Arnold egyetemi tanár, mint számvizsgáló a Társaság vagyoni állapotáról tesz jelentést. Blazovich Jákó pannonhalmi alperjel székfoglaló előadást tart. A fizikai ókság elve és a kvantummechanika” címmel. A Szent Fámás Társaság pártoló tagja lehet bárki, aki belépési szándékát az elnökségnek bejelenti: Budapest, IV. Pázmány Péter tér 1-3. Az évi tagsági díj 4 pengő.

Tiszta szesz kapható**Nánassy** Kazinczy F. u. 4. Színház mellett.**Hatvanéves a MTI**

Az erdélyi újságíró mélyen meghajtja ma tollát a Magyar Távirati Iroda hírei előtt. Március harmadikán volt hatvan éves a világviszonylatban is jelentős Távirati Iroda, amely 1881 március 3-án kezdte meg működését szerény keretek között.

Mint minden kezdet, ez is szerény volt, s az 1881-es Magyar Távirati Iroda eszközei, módszere mérhetetlenül sokban különböztek a mostanától, amely a világ legnagyobb és legrégebb hírgyűjteményeivel is nyugodtan veheti fel a versenyt. Sőt van egy azoknál megbecsülhetetlenebb tulajdonsága: minden betűje igazság, hírei, táviratai fölött a legrigorózusabb tárgyilagosság és lelkiismeretesség örködik. Ma már Európa valamennyi országában tudósítói vannak a Magyar Távirati Irodának, amelynek munkája nélkül elképzelhetetlen volna a magyar sajtó működése. S hogy ez az intézmény idáig fejlődhetett, abban legnagyobb része vitélz leveldi Kozma Miklósnak van, aki az összeomlás után vette át a könyomatós vezetését és irányítását. A Magyar Távirati Iroda szakadatlanul dolgozik, éjjel-nappal, hétköznap és vasárnap és csak mi, erdélyi újságírók tudjuk értékelni igazán a Távirati Iroda működését, amely nélkül a húszesztendő rabság alatt teljesen tájékozatlanok lettünk volna a világ eseményei felől, hiszen a Rádió hírszolgálatát is a Távirati Iroda munkatársai látják el. Hálával és szeretettel köszönjük hatvan esztendő fennállása alkalmából a Magyar Távirati Irodát.

* A jó kávéfőzéshez kellő kiváló először a megbízható kávéanyag és pedig babkávét vagy jófajta malitakávét, másodsor az olyan kiváló kávéesztét, mint a Franck cikóriakávé.

Zündapp & Phänomen

motorkerékpárok újak és használtak részletre is kaphatók

BALKUS autószerkezet

Nagyvárad, Gr. Bethlen I. utca 9.

Bérlési hirdetés. Nagyvárad thj. város városgazdasági ügyosztálya a következő hirdetményt adta ki: Nagyvárad thj. város tulajdonát képező Rimanóczy utca 1. sz. alatti házban levő 3 szoba és mellékhelyiségekben álló lakást folyó évi április 1-től kezdődőleg 3 évi időtartamra bérbeadom. A bérlési feltételek a városgazdasági ügyosztályban megtekinthetők. A bérlési ajánlatok irásban zárt, lepecsételt borítékban „Ajánlat a Rimanóczy utca 1. sz. al. lakás bérletére” felirattal a városgazdasági ügyosztálynál (I. em. 24.) folyó évi március 10. napján déli 12 óráig nyújtandók be. Később érkezett ajánlatok figyelembe nem vétetnek. Fenntartom a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlati összegre tekintet nélkül szabadon választhassak.

A Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok felhívása tagjaihoz

Az országos árvizek a dolgozó magyarság tízezreit tették hajléktalannak és semmisítették meg javukat. A lerombolt tűzhelyeket újból fel kell építeni, a szomorú arcokról a könnyeket le kell törölni, az imára kulcsolt kezekbe munkaeszközöket kell adni, a megsemmisülésre ítélte magyar családnak vissza kell adni azt a hitét és biztos tudatát, hogy bajban vele érez az egész ország.

Szeretett Kormányzó Urunk segítségét kérő legfelsőbb kéziratának minden magyar polgár eleget igyekszik tenni.

Tisztelettel felhívom intézményeinkbe tömörült összes tagjainkat, hogy mindenki vegye ki részét teherességéhez mérten az országmentési akcióból és a titkári hivatalban lefektetett íven jegyezze le azt az összeget, amellyel hozzá akar járulni az újjáépítés óriási költségeihez.

Meg vagyunk róla győződve, hogy Nagyváradi és Biharvármegye kereskedőitársadalmja jó hírnevéhez méltóan kiveszi részét a nagy sorsközönségi munkából.

Nagyváradi Kereskedelmi Csarnok.
HORVÁTH ÁRPÁD elnök.
Dr. KALAS LÁSZLÓ titkár.

Versenytergályási hirdetmény

A magyar királyi kereskedelem és közlekedésügyi miniszter 15941-1941. sz. K. K. M. XIII. alatt az alábbi hirdetményt adta ki:

A m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszterium a 4. sz. budapest - nagyváradi - kolozsvár - sepsiszentgyörgyi állami ut 221.000-221.510 K. M. szelvények közötti IV/6. jelű utszakasz és az azon létesítendő Berettyóhid építési és azzal kapcsolatos munkálatok vállalatj uton való végrehajtásának a biztosítására nyilvános versenytergályást hirdet.

A munka költségei biztosítva vannak. A munka megkezdésének ideje: A megbízás vételétől számított 3 nap.

A munka befejezésének ideje: 1942. év január hó 31.

Az összes vonatkozó előírások betartásával minden tekintetben kifogástalanul kiállított és aláírt ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva 1941. évi március hó 17-én hétfőn délelőtt 11 óráig a kereskedelem és közlekedésügyi miniszterium segédhivatali főigazgatójának személyesen vagy posta útján kell benyújtani.

Az ajánlat borítékját a következő felirattal kell ellátni: „Ajánlat a 15941-1941 K. K. M. XIII. sz. ajánlati felhívására a 4. sz. állami közut 221.000-221.510 K. M. szelvények közötti IV/6. jelű szakaszának és azon létesítendő Berettyóhid építési munkáinak végrehajtására”.

Bánatpénzül az ajánlat szerinti érték 250.000 pengőig terjedő része után 2 százalék, ezen összeg feletti része után 1 százalékát kell az ajánlat benyújtásának időpontjáig készpénzben vagy egyéb értékben az előírásoknak megfelelőleg letenni.

Az eredeti versenytergályási hirdetmény a városrendezési ügyosztályban megtekinthető.

Budapest, 1941. február hó 17-én.

M. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszterium.

A hirdetmény kivonat hitelesül:

Altudor Endre s. k. műszaki tanácsos.

SZÍNHÁZ

Kitűnően sikerült a rádióközvetítés a Szigligeti Színházból

Nagyváradi, Saját tud. Szombaton este volt az első rádióközvetítés a Szigligeti Színházból. Erre a nem mindennapi eseményre felfigyelt a városi közönség is és ami nagy ritkaság az idén: már hét órakor kitérték a pénztárak elé a sokatmondó táblát: **MIN-DEN JEGY ELKELT!**

A nézőtérén már fél nyolckor alig volt üres egy-két szék. A páholyokban két-három család is zorongott. De nagyrészt csupa új arc régi váradiakat alig lehetett látni.

A Rádió vezérkara a jobboldali földszinti proscenium páholyban helyezkedett el. Itt volt elhelyezve a rádióelőadást közvetítő apparátus is, amelynek Szabó hangmérnök foglalt helyet. A páholy mellvédjén alig észrevehető kis mikrofon állt, ez előtt Radó, a Rádió ismert bemondója foglalt helyet. A közvetítéshez szükséges mikrofonokat a színpadon és a nézőtérén még pénteken elhelyezték s egy kis rádióapparátust állítottak fel. Jurik Ica primadonna asszálán is.

A szombateseti rádióközvetítés simán,

kitűnően sikerült. Előadás előtt Putnik Bálint színházigazgató elhárította az öltözőket és figyelmeztette a színészeket, hogy a Rádió az első felvonást kissé rövidnek tartja, húzni kell, hogy 8 perccel tovább tartson. S mintha a közönség is sejtette volna ezt, szinte minden énekszámot táncszámot megismételtettek. Jurik Ica, Komlós Juci és Rappert Dódi nagy sikert arattak maguk a Rádió emberei is gyakran tapsolták számaikat. Jurik Ica második felvonásbeli énekszáma különösen szép volt.

A színház közönsége csak a mikrofonokat láthatta a rádióközvetítésből és azt, hogy Radó bemondó néha előre-hajlik, a kis mikrofon fölé, de az ő hangját a nézőtérén nem hallhatta senki. Az öltözőben levő kis rádió azonban tisztábban és élesebben lehetett hallani az előadást - mint a nézőtérén.

Az első váradi színházi rádióközvetítés sikerrel járt, Ságody és Ilinczy kedves, vidám operettjét ország, sőt világszerte élvezhették a váradi színészek játékában a rádió hallgatói.

A színiévad legnagyobb prózai sikere: HAJNALODIK. Bemutatóelőadás kedden este

A budapesti Magyar Színházban a múlt héten ünnepelték a 100-ik előadását az utolsó évek legnagyobb sikerű színművének, a Hajnalodiknak, - amelyet kedden este mutat be a színház kiváló prózai együttese Sármasz Miklós rendezésében. A Hajnalodik írója, Fekete István biharmegyei gazdasági, aki életének nagyrészét Nagyváradon töltötte és a Hajnalodik című színművében leírja a román megszállást, a megszállás alatt átélte magyar kisebbség helyzetét a román kivonulást, a magyar csapatok bevonulását hajnalig.

Író olyan tökéletesen méz nem írta meg ezt a huszonnégy évet, mint ahogy Fekete István, amit mi sem bizonyít jobban, mint az, hogy színművét nemcsak hogy előadásra elfogadják, hanem még ki is tűntették.

A színház együttese különös gondot fordít a színmű bemutatására és az eddigi próbákból ítélve, olyan előadással lép meg Nagyváradi színházba, amely közönségét, amire példa eddig nem volt.

A darab kiállításának rendezése, szereposztása, fővárosi. - A főszerepeket a társulat legjobb erői játsszák.

Az előadás külön érdekessége a harmadik felvonásban lejátszódó magyar csapatok diadalmas bevonulása, mely-

ben résztvesz a helybeli gyalogság, csendőrség és a helyőrség teljes zenekara, mindezek olyan életűek lesznek, hogy mindenki egy felejthetetlen est élményével fog a színházból távozni.

A Hajnalodik kedden este A. bérletben, szerdán este B. bérletben, csütörtökön és pénteken este bérletszünetben lesz a színház műsorán, mindenkor rendez helyarákkal.

Az óriási érdeklődésre való tekintettel jegyekről ajánlatos lesz előre gondoskodni.

Heti műsor:

Kedd este háromnegyed 8 órakor:

Hajnalodik.

Szerda este háromnegyed 8 órakor:

Hajnalodik.

Csütörtök este háromnegyed 8 órakor:

Hajnalodik.

Pénteken este háromnegyed 8 órakor:

A színiévad legnagyobb sikere: HAJNALODIK. Fekete István 2. felvonásos színműve Történelmi Nagyváradon. A budapesti Magyar Színházban eddig több mint 100 előadást ért meg. Rendező: Sármasz Miklós. - Kedd este A. bérletben, szerdán este B. bérletben.

Csütörtökön délután 4 órakor filléres helyarákkal: Tokaji aszu.

- Jegyek a fenti előadásokra már válthatók a színház pénztárában.

A mozgóképszínházak műsora

Belvárosi: Vissza az uton.

Korona: Cserebere.

Apolló: Dankó Pista.

Kiadótulajdonos:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA RT

Felelős szerkesztő: Felelős kiadó:

Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc

Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén Nagyváradi Szilagyi

Dezso utca 5. szám.

APROHIRDETÉSEK

Szavanként 10 fillér, állási keresőknek 25% kedvezmény

Lakás

Kiadó azonnalra vendéglő, nyári helyiséggel, alkalmas bármilyen üzemnek raktárnak. Teleki utca 55. szám előtti tér. 931

4 szobás kertés új magánházat keresek azonnalra, vagy május 1-re
Címetek a kiadóban kérek

3 szobás komfortos I. és II. emeleti utcai erkélyes lakás kiadó. Pável u. 18. szám. 925

Adás-vétel

Wirth zongorát megvételre keresek. Pável u. 4. II. em. Palcsik mérnök. 990

Eladó ház 2000 pengő lennrel 1-2 szobás előszoba, 2-szer 1 szobás, 1 külsőszoba 8500 pengő, kisebb-nagyobb házak. Érdeklődni Sitéry Eleknel volt Tománé, Csáky u. 23. 887

Kitűnő márkájú pianinót megvételre keresek. Címet kérem a Hedrich szalonba. Rákóczi ut 21. leadni. 945

Aranyat, magas aron veszek. Jrát, ékszeri javitok. Gyenge István ékszerész. Rákóczi u. 19. 753

Aranyat, ezüstöt, ékszeri magas aron veszek. Haslinger ékszerész Rákóczi ut 8. 545

Wirth rövid új keresztúros zongora 12 és 6 személyes ezüst cvészkoz és tálcák antik szalon, modern butorok, festmények olcsón eladók. Sternberg vétel-eladási üzletében, Rákóczi ut 15. szám. 897

Különféle

Magyar urinők kabátjukat, ruhaikat Magorinénál varratják. Katolikus körépület. 938

TELLUS óra megbízható!!!
Kérjen vásárlásnál
TELLUS órát

Szórakozva, olcsón és gyorsan tanulhat németül „Berlitz” módszerrel. Csoporthoz tanfolyamok kezdőknek, társalgási órák haladóknak. Karl Gross, Bazár épület Japport felett. „Berlitz” tanfolyamokat megveszek. 962

Allást nyec

Csiszolót nikkelezés alá perfect szakmunkást azonnalra keresek. Varga műszerész, Teleki utca 9. 961

Gépirónót, magyar helyesírással alkalmazók azonnal. Dr. Bozsódi ügyvéd, Pável utca. 951

Ügyeskező tanulók, tanulólányok felvételnek, Peterdi Iparművészet, Szabadság utca 10. 950

Mindenesleányt hosszú bizonyítvánnyal felveszek. Dr. Bozsódiné, Pável u. 962

Elveszett

Elveszett zöld vászon zsebtárca sorsjegyekkel és Sonnenwirth József névre szóló iratokkal. Megtaláló jutalom ellenében a ránézve értéketlen nyilvántartott nevű és számú sorsjegyeket adja be az Uranus sorsjegyrudába, Kocsuth utca 2. 958

Allást keres

Kocsinak vagy tehenésznek ajánlkoz megbízható rendez ember. Zsadány Bihar megye, Deák Károly. 959

Frenczel Sándor

Tükör és üvegsziszolda

Tábla-üveg nagy raktár
Képkerepezés
Melegágyrámak és üvegek

Nagyváradi, Szt. János u. 44-48.